

1, bij zijn eerste
taut dat Jezus
en stijl van de
En ik geloof,
is; ik heb er
gepreekt. Maar
is gedood „bul-
alem“ = op
n. Meent De P.
etie van Rome
in Jeruzalem
kerk, en bul-
de wereldstad?
muren, en gaf
a.w. de bijbel-
om „buiten de
terrein van het
dus geen enkel
e valse kerk.
heel goed, dat
machting be-
nooit zijn zin-
niet gekruisigd
Want Chris-
Jeruzalem meer
nag ik nu eens,
schrijven?
gij (Joden!)
rechtvaardigen
gedood”.
zij het door de

evens hebt gij
schen van Je-

an Jezus Chris-
t”, zoo spreekt

mgebracht
het hout”.

! hebben u we-
en gedood de-
de komst des
en nu verraa-
den zijt”.
hiet te vinden,
in 11:8 ver-

mdat daar ge-
ar een incident
3, zoals Chris-
em, gij die de
ezonden zijn.
te teksten nog
id, sterken mij
in Openb. 11
Dat beteekent
tad” altijd ziet
wel heel sterk
19, waar „de
de steden der
oor, om bij „de
en dus ook in
B. H.

ezel dagen be-
ede artikel ge-
schijft me, dat
dertijd uit par-
dat ik n.l. op
voor de door
merking die ik
d en was geen
idhaaft echter.
a gaf.
r te geven.

LIJK LEVEN

....

1 moet bij de
ter cere van
enwoordigheid
zeer loyale
Europees, het
Marseillaise,
ledereen spon-
g worden toe-
let is n.l. noo-
n de interpre-

....
eft een mooie
chte. Hij ver-
oorlogje, op-
ets beteekene.
en. Want die
en. Ook door-
Hij is onge-
Zuidema heeft
rt d e t y-

rannie der zichtbare, institutaire
kerk in. Het staat in de N. P. Gr. Ct. En het staat,
nogmaals, op bl. 13, der brochure „Ja, tenzij.....”. Die
is een herdruk der artikelen van de N. Pr. Gr. Ct, ge-
schreven contra den Heer Zijlstra.

Wat mag het vaderland toch dankbaar zijn, dat wij
nog synodocratische hoofdonderwijzers hebben. Een
hunner — „historisch” — heeft de brochure: „Ja,
tenzij.....” meegegeven aan die schoolkinderen, wier
ouders vrijgemaakt waren. Evangelisatie in partibus
— althans in particulis — infidelium. Laat men toch
ons Wilhelmus redden, opdat de reünie met den natio-
naal-federatieven en Beneluxpartner Spaak niet ver-
stoord worde. Spaak is voor de Spaaksche orde in
Europa, en voor de Hoogste Spaaksche Justitia. Maar
de Sovereiniteit bij de Gratie Gods dreigt te worden
aangetast door zoo’n tyran-rebel van één-en-dertig.
Om Spaak te bewijzen, dat wij geen spaak in ’t foede-
rale festival laten steken, zij de leuze: staak Zijlstra.

U vraagt zich af, waar de Heer Zijlstra, die toch
vroeger zoo mooi ’t Wilhelmus mee kon zingen, zijn
zwenking ten kwade heeft beleefd? Hoe dié man zóó
vallen kon?

Zuidema zal het u vertellen. Bladzij dertien. Daar
wordt van Zijlstra een catalogus der ketterijen ge-
geven. Als daar zijn:

- a) de kerk is „het middelpunt van het leven”;
- b) aan de kerk heeft Christus de politieke begin-
zelen gegeven;
- c) alle taak vindt „haar uitgangspunt in de kerk”.

A is erg; b is erger; c is ’t ergst, zegt Zuidema.

Lees maar:
„Voor al die laatste uitspraak
(blz. 189) is hier typeerend en ver-
derfelijk. Zij voert de tyrannie der
zichtbare, institutaire kerk in”.

Ziezoo. Ik houd van Zuidema’s directheid. Indien
zij een blijk van ijver „met verstand” is, zal zij een
zegen zijn. Dan moet het ons spijten, dat Zijlstra nog
over zoo’n nimmer droge pen beschikt. Is zij onver-
hoopt uiting van een ijver niet met verstand, ja, dan
moet het ons spijten, dat Zuidema soms vergeet dat
hij toch professor is. Want dan verderft hij de jeugd.
Maar zoolang we de tyrannie van een vreemde ideo-
logie willen verdrijven, zóólang blijft dit punt aan de
orde: wie redt nu het Wilhelmus? Het probleem is
niet te ontgaan; want wie de tyrannie, ook al is
het die van de zichtbare, institutaire
kerk, invoeren wil, die kan geen Wilhelmus meer
meezingen naar den geest van Marnix. Marnix van St
Aldegondé. De man is niet vreemd aan de historie
van het Wilhelmus. Als Zuidema gelijk heeft, dan
doet hij het vaderland een goeden dienst, door Marnix
te beschermen tegen Zijlstra. Gun den marxist Spaak
het federale leven, maar sla de anti-Marnixisten neer,
ook al heeten ze Zijlstra.

Maar — hééft Zuidema gelijk?

We zullen maar niet vragen, of de kerk, waartoe
hij behoort, de tyrannie uit eigen lichaam verdreven
heeft. Wij meenen ontkennend te moeten antwoorden,
maar Zuidema zal allicht bevestigend getuigen. Hij zal
tyrannie misschien als een kwestie van opportuni-
teit zien, als onze partner Spaak. Zoodat ieder, die,
ook langs legitiemen weg, Spaak een spaak in ’t wiel
steekt, ipso facto tyran moet heeten, met of zonder
zichtbare, institutaire vakbonden.

Maar die kerk. Die zichtbare kerk. Die institutaire
kerk. Zijlstra heeft de altijd royale onzichtbare kerk
niet geëerd naar de wijze van de wijsbegeerte der wets-
idee op dat punt waar ze Kuyper tot leidsman nam,
en houdt nog aan Augustinus vast, die het zicht-
bare, institutaire kerklichaam een deel
noemde van de universele kerk, het volle Jeruzalem.
Een deel, en geen tijdelijke verschijning.

Vandaar Zijlstra’s deraillement. Zoo zegt Zuidema
het ook.

En daarom is Zijlstra bij de tyrannen.

Want hij meent, dat aan de kerk de woorden Gods
zijn toebetrouwd. En dat dit „toebetrouwen” insluit,
dat het lichaam, waaraan — om zijn „dienst” te mo-
gen doen — die woorden Gods zijn overgedragen en
opgedragen, zichtbaar is en institutair. Zijlstra meent
n.l., dat het t o e b e t r o u w e n van een pand met
het oog op een in den tijd te verrichten dienst alleen
mogelijk is in geval er een in den tijd optredend in-
stituut is, zichtbaar.

Daar ligt de pointe.

En nu meent Zijlstra, dat de Kerk, als spreekster
van Gods Woord, dus opelschen mag de heerschappij
van dat Woord.

En dat is nu zijn onverdraaglijke tyrannie. Hij kan
geen Wilhelmus meer interpreteren naar Marnix.
Want hij weet niet meer, wat dat is: „Om Godes
Woord gepresen”.

Dat prijzen moet niet den tijdelijken, maar den bo-
ventijdelijken kant uit. Niet de zichtbare, doch de on-
zichtbare Kerk. Niet het hoorbare, doch het onhoor-
bare Woord.

Vriend Barth, en de P.v.d.A. zal het wel verdragen.
Spaak ook. En die hoofdonderwijzer, als hij einde-
lijk de zooveel kilometers afstand tusschen zich en zijn

naaste voorgangers ingehaald heeft, zal het straks
óók zoo goedvinden.

Maar — en nu leggen wij het wapen van den spot
ter zijde, hoewel het niet ongeoorloofd is — maar wij
zingen liever met Zijlstra mee het Wilhelmus. Want
bij die tyrannie verdrijven dacht Marnix aan den op-
bouw van het zichtbare, institutaire kerklichaam. Op
het Oude Delft in Delft zie je nog de sporen van Wil-
helmus’ toenmalige interpretatie. En ik zie er weer
de versche sporen.

En als Zijlstra en ik dan aan den regel „Oorlof
mijn arme schapen” toegekomen zijn, nu ja, dan den-
ken we heusch aan de applausgevers van Zuidema.

De latere dr A. W. v. d. Vaart Smit heeft eens in
een candidaatspreek — ik hoor het hem nóg zeggen
— uitgeroepen: „en dan zijn wij de moderne critiek
dankbaar voor haar machteloosheid”. In dien geest
zijn wij met Marnix dankbaar jegens Zuidema. Voor
zijn juist bij hém dezen keer zoo opvallende machte-
loosheid.

K. S.

Aan de lezers

Een artikel voor de rubriek „Kerkelijk Leven” bleef
door onvoorziene omstandigheden deze week zwerfen
tusschen redactietafel en zetters. Vandaar dat de rubriek
Kerkelijk Leven deze week geen vervolgstof geeft. K. S.

Giessendam

De (synodocratische) dominee van de uitgetreden
in Giessendam laat in zijn kerkbode eenige basgelui-
den hooren tegen ons blad. Hij meent, dat het onware
dingen heeft gezegd omtrent Giessendam: dat men n.l.
daar onzen kerkeraad zou gedagvaard hebben om hem
den naam „gereformeerde kerk” te laten verbieden.

Nu is het weer het oude liedje: wat we werkelijk
schreven, wordt niet aangehaald. Dat we een bericht
van een ander doorgaven — hoewel dat opzettelijk ge-
schiedde, omdat ik niet wilde spreken van wat ik in
officieele qualiteit van deputaat wist — wordt ook
niet afzonderlijk opgemerkt. Het is natuurlijk weer De
Reformatie. Best. Men hebbe zijn genoegen.

Maar als nu die dominee net doet of er niets aan
de hand is in Giessendam (inzake de kwestie van den
naam der kerk), dan willen we, niet zijn memorie, die
natuurlijk wel op dit punt in orde wezen zal, doch het
begrip van zijn lezers tegemoet komen.

Bij aangeeteekend schrijven (!) van 23 Mei
1950 is de kerkeraad van onze kerk door Mr G. Ch.
Aalders, handelend in opdracht van den raad
der synodocratische gemeente in Giessendam, gesom-
meerd het voeren van den (beweerden) onjuisten
naam (de Geref. Kerk van G.) na te laten.

Deze advocaat schreef: „Voor zoveel nodig som-
meer ik U bij dezen het voeren van genoemde on-
juiste naam na te laten. Indien mocht blijken, dat U
aan deze sommatie geen gevolg geeft, stel ik U na-
mens cliënte reeds nu voor alsdan in ver-
zuim en in gebreke, terwijl ik alsdan voorts in op-
dracht van cliënte in rechten een ver-
bod tot het voeren van bedoelde onjuiste naam zal
vragen”.

Het plechtige démenti van den synodocratischen
dominee van Giessendam is ons dus een beetje al te
plechtig. De dominee van den raad, die dezen advo-
caat aldus liet schrijven, had wel de moeite kunnen
nemen, eerst ons, en daarna ook zijn eigen advocaat
letterlijk te citeren.

Overigens gaan natuurlijk vrije menschen niet uit
den weg voor een dreigement, als ze weten, dat ze ge-
lijk hebben. De kerkeraad van Giessendam is doodge-
woon gebleven wat hij was: raad van de gereformeer-
de kerk ter plaatse, uitvoering gevende aan een af-
spraak, die gemaakt was bij het aangaan van het
kerkverband. De afspraak van art. 31.

En wie hem voor den rechter slepen wil, die moet
dan maar zijn gang gaan, als hij meent, óók nog daár-
mede Gode een dienst te doen. Let op den datum van
den brief van mr Aalders.

K. S.

De morele kant der zaak....

We lazén in „Trouw” van Woensdag 19 Juli jl.:

GEEN GOEDE DIENST.

Pandit Nehroo, India’s minister-president, heeft de
vrije wereld geen goede dienst bewezen met zijn aan-
bod van goede diensten.

Wat heeft India dan eigenlijk gedaan?

Ten eerste: de breuk van Korea overpeelsteren. Voor
de deur van het Kremlin wordt aan de bel getrokken
om beleefd en heel vriendelijk te vragen of het de ster-
heren misschien ook belijft eens over Korea te komen
praten. Dat is mis. Met lieden, die bezig zijn kwaad te
stichten, moet men niet om een tafel gaan zitten praten.
Zij dienen ter verantwoording te worden geroepen, gelijk
zij vanuit Lake Success ter verantwoording zijn ge-
roepen. Het kwaad, dat zij willen stichten, dient de kop
te worden ingedrukt, in plaats van dat men hun advies
zou behoeven hoe dat kwaad nu eens eventjes uit de
weg zou kunnen worden geholpen.

Dit is de morele kant der zaak.

Het moet toch eigenlijk „Gereformeerde” „Trouw-
menschen” wonderlijk te moede zijn als ze dit lezen.

Hun „voormannen” trekken in het huidig politiek
gedoe scherp de lijnen: „Met lieden, die bezig zijn
kwaad te stichten, moet men niet om een tafel gaan
zitten praten”.

Prachtig consequent! Wij ook, die de vrijmaking
als van den Heere geboden zagen in 1944 en tot op
vandaag toe, zeggen ’t precies zoo.

Maar wij zeggen er bij: Wanneer U het in de
politiek zoo goed ziet en zoo belijnd en forsich
blijkbaar kunt en ook wilt zeggen, betoont U nu ook
eens — eindelijk dan! — consequent in kerkzaken.

De Synodes van deze „Gereformeerde” menschen
hebben nu al jaren lang, tot op vandaag toe, gezegd
en gehandhaafd: „Revolutionsairen zijn jullie, scheur-
makers”; „lieden die bezig zijn kwaad te stichten, in
de kerk dan”; „schorsen en afzetten moeten we die
menschen die „Moeder” „Kerk” in gevaar brengen”.

Maar tegelijk, sinds 1946, wordt voor de deur van
de vrijgemaakte kerken aan de bel getrokken om be-
leefd en heel vriendelijk te vragen of het den heeren-
scheurmaken misschien ook belijft eens over de kerk
te komen praten.

Uw oordeel spreekt U zelf uit: „Dat is mis. Met
lieden, die bezig zijn kwaad te stichten, moet men
niet om een tafel gaan zitten praten”.

Weest nu eindelijk eens consequent!

Dr Hoek, de praeses van de laatste (Haagsche)
Synode heeft ’t onlangs nog persoonlijk tegen ons
in Den Haag—West gezegd in ontmoeting van het
moderamen van zijn kerkeraad en van den onzen, dat
hij tot op vandaag toe ons beschouwt als revolutio-
naires. Met zulke lieden gaat men immers niet om
een tafel zitten praten. „Zij dienen ter verant-
woording te worden geroepen”. „Het kwaad, dat zij
willen stichten, dient de kop te worden ingedrukt, in
plaats van dat men hun advies zou behoeven hoe dat
kwaad nu eens eventjes uit de weg zou kunnen worden
geholpen”. En dan daarbij gemeenschappelijk bidden
„om de leiding des Heiligen Geestes”, gelijk men in
synodaal Den Haag—West wil b.v.

„Dat is de morele kant der zaak”, schrijft „Trouw”
ten aanzien van het huidig politiek gedoe.

Inderdaad, maar wij vatten van de kerkelijke
moraal niemendal meer, vandaag.

Dergelijke samensprekingsbegeerten als vandaag in
de gebonden kerken openbaar komen, vallen onder
het odium van „Trouw”: „Geen goede dienst”. Ster-
ker, schriftuurlijker: „Geen Gode-welgevallige dienst!”

De „Gereformeerde” „Trouw-menschen” moeten er
maar eens over nadenken. En hun kerkeraaden ook.
En zij die in onze kerken maar één wensch kennen:
„Ga om de tafel zitten en praat”, zij ook.

’s Hage—West.

KOOPMAN.

Theologische Hoogeschool-dag 1950

We moeten eens even „praten”. Want we zijn bang,
dat enkele broeders en zusters „boos” op ons zullen wor-
den. Dat mag echter niet en dat behoort ook niet.

Wat is n.l. het geval? Bij al de duizenden aanvragen
om kaarten zijn er zooveel speciaal voor de Nieuwe Kerk,
dat het onmogelijk is hieraan te voldoen. Het gebouw
zou dan wel 3 maal zoo groot moeten zijn.

We moeten dus naar een oplossing zoeken en meenen
die gevonden te hebben in het daeren van de aanvragen
op den dag, waarop zij op het bekende adres (Broederweg
15) zijn binnengekomen. Wie dus het eerst heeft aan-
gevraagd, krijgt kaarten voor de Nieuwe Kerk. Zijn deze
kaarten uitgegeven, dan beginnen we aan de Broederkerk.
Is ook dit gebouw vol, dan volgt de Bovenkerk.

Veel van onze broeders en zusters kennen deze prach-
tige Kamper „kathedraal” al wel, ook al zijn ze dan niet
zoo bijzonder enthousiast om in dit gebouw de samen-
komsten bij te wonen. Toch hebben we dat kerkgebouw
nodig. Want de broeders en zusters komen van Oost
en West, van Noord en Zuid en moeten een dak boven
hun hoofd hebben en een plaats om te zitten. Daarom
zijn we genoodzaakt ook kaarten voor de Bovenkerk uit
te geven.

Degenen echter, die kaarten voor de Bovenkerk zullen
ontvangen, behoeven zich niet ongerust te maken, dat
zij de sprekers niet kunnen verstaan, want wij zorgen er
voor, dat de geluidsinstallatie in orde komt. Bovendien
zal getracht worden de zitplaatsen zóó te rangschikken,
dat allen de sprekers ook kunnen zien.

Laten we dus afspreken, dat U geen „booze” brieven
zendt, wanneer U kaarten voor de Bovenkerk ontvangt.
En ook geen briefkaarten zenden met de opmerking:
„krijgen we geen kaarten voor de Nieuwe Kerk, dan
komen we heelemaal niet”. Want houdt U zich ervan
overtuigd, dat wij ons uiterste best doen om U zóó te
ontvangen, dat er geen reden tot klagen kan zijn.

Ook de gebouwen Burgwal 20 en de Stadsgehoorzaal
zijn weer aangevraagd en toegezegd. Om allen te kunnen
ontvangen zijn ook deze gebouwen nodig.

Alle samenkomsten beginnen des morgens 10 uur en
des middags 2 uur. De namen der sprekers zijn U bekend.
De onderwerpen zullen wij U binnenkort mededeelen.

Hebt U nog geen kaarten aangevraagd? Doe het dan
nu!

Het adres is bekend: Broederweg 15.

J. B.

Naschrift: De (overigens prachtige) Bovenkerk heeft
inderdaad het bezwaar van moeilijk verstaan op sommige
plaatsen. Maar — elk jaar leéren we wat betreft de ge-
luidsinstallatie. We kunnen geen andere hulp vinden.
Tenzij weer een tent. Maar o wee. Als het regent! Con-
clusie: Kom gerust en denk aan den Schooldagglunder.

K. S.